

Notat

Notat om elever, som ikke aflægger folkeskolens obligatoriske afgangseksamen

2. december 2019

Sagsnummer
2019-0329239

Dokumentnummer
2019-0329239-1

Baggrund

Under drøftelserne ved Børne- og Ungdomsudvalgets behandling af indstilling om intensive læringsforløb den 6. november 2019 blev forvaltningen bedt om at udarbejde et notat om omfanget af elever, som ikke aflægger samtlige folkeskolens obligatoriske prøver.

Krav om aflæggelse af folkeskolens prøver

Folkeskoleloven blev ændret i 2006, hvorefter det blev obligatorisk for alle folkeskoleelever at aflægge folkeskolens obligatoriske prøver ved afslutningen af 9. klassetrin. I 2017 blev de obligatoriske prøver til en eksamen, herunder med et karaktergennemsnit på minimum 02 som beståkrav. Adgangskravene til ungdomsuddannelserne er henover årene desuden blevet skærpet, så det i dag er en forudsætning for at opnå retskrav på optag på en ungdomsuddannelse, at en elev aflægger samtlige obligatoriske prøver. Der er derudover også indført adgangskrav til de enkelte ungdomsuddannelser, som ligeledes er blevet skærpet henover årene.

Rigsrevisionens vurdering af Børne- og Undervisningsministeriets praksis m.h.t. overvågning og opfølgning på ikke-aflagte prøver

Rigsrevisionen vurderer i en beretning offentliggjort marts 2019 (Beretningen er vedlagt som bilag), at Undervisningsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har overvåget området og understøttet folkeskolerne med henblik på, at elever afslutter 9. klasse med alle de obligatoriske 9.-klasseprøver, som folkeskoleloven foreskriver. Statsrevisorerne har i deres kommentering af beretningen bemærket, at data er præget af fejl, mangler og inkonsistens.

Praksis i København

Børne- og ungdomsforvaltningen arbejder løbende med at udvikle og sikre adgang til relevante data. Forvaltningen har som led heri og på baggrund af justeringer i databehandlingen i Børne- og Undervisningsministeriets Datavarehus justeret praksis. Denne beskrives under afsnittet Tilsyn med skolernes kvalitet.

Center for Policy
Fagligt Indhold og Kvalitet
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN-nummer
5798009371201

Udviklingen i Københavns Kommune sammenholdt med landsudviklingen

Andelen af elever, som aflægger folkeskolens obligatoriske prøver i de københavnske folkeskoler (almen- og special tilsammen), har i perioden 2014/2015 - 2018/2019 udviklet sig positivt, og ligger fra og med skoleåret 2017/18 over landsgennemsnittet. I 2019 aflagde 92,9 % af eleverne samtlige obligatoriske prøver.

Folkeskolens afgangseksamen	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
København	88,4 %	86,2 %	87,4 %	91,8 %	92,9 %
Hele landet	89,6 %	88,2 %	88,2 %	90,3 %	90,8 %

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet - Folke- og specialskoler, elever i 9. klasse. Privatister indgår ikke.

Udviklingen i Københavns Kommune fordelt på almen- og specialskoler

Af forvaltningens egne data baseret på skolernes indberetninger fremgår, at 96% af eleverne i *almenskolerne* i 2019 aflagde samtlige obligatoriske prøver. For så vidt angår de resterende 4%, har en del af disse elever aflagt en eller flere prøver og omfatter elever, som enten har været syge, som er udeblevet eller som er blevet bortvist fra en eller flere prøver. Af de 4 % udgør andelen, som mangler 1 - 3 prøver, 2,2 %. De resterende elever som således mangler mellem 4 - 10 prøver, udgør 1,8 % svarerende til 51 almenelever ud af 2775.

Ligeledes er andelen af elever, som er henvist til specialundervisning og som aflægger en eller flere prøver, steget, men mange elever aflægger stadig ikke alle 10 prøver. Således aflagde 45% af elever i kommunens specialtilbud (kategori 1-3) folkeskolens afgangseksamen og/eller består dansk og matematik i 2019.

Tilsyn med skolernes kvalitet

Af Rigsrevisionens rapport fremgår, at Undervisningsministeriets tilsyn med folkeskolernes kvalitet ikke indfanger de skoler, som i flere på hinanden følgende år har mange elever, der ikke aflægger alle de obligatoriske 9.-klasseprøver. Ministeriet har afledt af bl.a. Rigsrevisionens beretning ændret praksis og øget tilsynet. Rigsrevisionen vurderer, at Børne- og Undervisningsministeriets initiativer er tilfredsstillende og adresserer Statsrevisorernes bemærkninger vedrørende ministeriets tilsyn, kvaliteten af ministeriets data og reglerne for prøvefritagelse.

Siden 2018 har det i Københavns Kommune været praksis at lade omfanget af elever, som aflægger prøver, indgå i det samlede grundlag for at indstille skoler til at blive omfattet af en faglig handleplan og i de data, som skolebestyrelserne som led arbejdet med i kvalitetsrapporterne og

deres øvrige tilsyn drøfter. Forvaltningen har i indeværende år ændret praksis og følger fra og med prøverne maj-juni 2019, i hvilket omfang skolerne lykkes med at få elever, som mangler en eller flere obligatoriske prøver, til prøve.

Forvaltningen har desuden styrket registreringspraksis m.h.t. fritagelse for obligatoriske prøver, herunder på specialskoler. Således er datagrundlaget vedr. gennemførte prøver yderligere styrket.

Det skal desuden bemærkes, at skolerne ikke har sanktionsmuligheder overfor en elev, som mangler en eller flere obligatoriske prøver, og skolerne kan således alene henstille og opfordre eleverne til at aflægge prøverne. Det kan bl.a. være særligt udfordrende for skolerne at opnå, at elever, som er optaget på en ungdomsuddannelse, aflægger en eller flere manglende prøver.

Tilsyn med unge efter folkeskolen

15-17-årige unge har ifølge lovgivningen pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der sigter mod, at de unge gennemfører en uddannelse i overensstemmelse med deres uddannelsesplan.

Kommunen fører tilsyn med, at unge overholder aktivitetsforpligtelsen og skal kontakte 15-17-årige unge senest 5 arbejdsdage efter, at kommunen er blevet bekendt med, at den unge ikke følger sin uddannelsesplan. Senest 30 kalenderdage efter, at kontakten til den unge er etableret, skal kommunen tilbyde den unge en ny aktivitet.

For at støtte og vejlede de unge bedst muligt samarbejder Børne- og Ungdomsforvaltningen i netværk med andre forvaltninger (fra august 2019 via Københavns Ungelindsats, KUI), institutioner og uddannelsessteder. Så vidt muligt, inddrages forældre eller andre ressourcepersoner i den unges netværk.

Ungdommens Uddannelsesvejledning følger disse unge via registreringssystem Unoug. Omfanget af unge henover året, som ikke er i aktivitet, varierer, og omfanget vil derfor afhænge af opgørelsetidspunktet. Nedenfor gives et konkret eksempel.

I oktober 2018 var 195 unge ud af i alt 9877 ikke i en aktivitet og blev således omfattet af kommunens opsøgende vejledning. Måned efter var 117 af denne ungegruppe i aktivitet. De resterende 78 unge forsøger UU fortsat og uden ophør at få kontakt til, herunder via netværk, andre forvaltninger og myndigheder mv.

Knap halvdelen af de nævnte 195 unge har ikke gået i et kommunalt tilbud i København (folkeskole, dagbehandling, specialskole,

ungdomsskole mv.), og omfatter således bl.a. unge fra andre kommuner, tilflyttede elever fra udlandet frie grundskoler mv.